

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/74/2021
Identifikačné číslo spisu: 7118204492
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7118204492.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: Správcovská a poradenská, k.s., Garbiarska 5, 040 01 Košice - Staré Mesto, IČO: 48 143 448, správca úpadcu: J.P.-STAV spol. s r.o., v konkurze, Šafárikova 125, 048 01 Rožňava, IČO: 36 183 792, zast. JUDr. Timea Schwarcová, advokátka, Pražská 4, 040 11 Košice, proti žalovanému: O. H. D., nar. XX.X.XXXX, XXX XX S. XX, zast.: JUDr. Alexander Milko, advokát, Cyrila a Metoda č. 4, 048 01 Rožňava, o uloženie povinnosti zaplatiť 12.500 Eur, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. augusta 2020, č. k. 3CoKR/15/2019-236, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 18. marca 2019, č. k. 31NcKR/2/2018-187, zaviazal žalovaného zaplatiť k rukám žalobcu v prospech všeobecnej podstaty úpadcu J.P. STAV s.r.o. v konkurze, Šafárikova 125, 048 01 Rožňava, IČO: 36183792 zmluvnú pokutu vo výške 12.500 Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.). Súčasne žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Z obsahu s vecou súvisiaceho spisu vyplýva, že uznesením zo dňa 3.9.2014, č. k. 31R/1/2014, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 174/2014 zo dňa 11.9.2014 okresný súd potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka J.P.-STAV spol. s r.o. (ďalej len „dlžník“ alebo „úpadca“). Uznesením sp. zn. 31K/66/2016, zo dňa 28.03.2017, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 67/2017 zo dňa 05.04.2017, vyhlásil okresný súd konkurz na majetok dlžníka a do funkcie správcu ustanovil JUDr. Františka Lukáča, so sídlom kancelárie Košická 56, 048 01 Rožňava, zn. správca: S1653. Uznesením sp. zn. 31K/66/2016 zo dňa 08.06.2017, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 113/2017 zo dňa

14.06.2017, súd odvolal JUDr. Františka Lukáča z funkcie správcu úpadcu a do funkcie ustanovil JUDr. Vladimíra Kotusa, so sídlom kancelárie Žižkova 6, 040 01 Košice, zn. správcu: S1579. Uznesením sp. zn. 31K/66/2016 zo dňa 13.07.2017, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 137/2017 zo dňa 19.07.2017, ustanovil okresný súd Správcovskú a poradenskú, k.s., so sídlom Garbiarska 5, 040 01 Košice - Staré Mesto, zn. správcu: S1767, do funkcie správcu úpadcu.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku vo veci zo dňa 18.3.2019 uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal voči žalovanému zaplatať sumu 12.500 Eur titulom zodpovednosti štatutárneho orgánu za nepodanie včasného návrhu na vyhlásenie konkurzu. Žalobca v návrhu uviedol, že žalovaný, ktorý je jedným z dvoch konateľov úpadcu a každý z konateľov úpadcu koná samostatne, neposkytol správcovi úpadcu požadovanú súčinnosť aj napriek tomu, že bol opakovane vyzývaný už aj predchádzajúcimi správcami na predloženie účtovníctva úpadcu. Výzvou zo dňa 25.9.2017 (žalovanému doručená dňa 16.10.2017), vyzval žalobca žalovaného, aby v lehote do 15 dní odo dňa doručenia výzvy, zaplatil zmluvnú pokutu vo výške 12.500 Eur v prospech všeobecnej podstaty, alebo aby preukázal, že mu povinnosť podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) podať návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o jeho predĺžení, nevznikla, alebo osvedčil, že sa povinnosti podľa ust. § 11 ods. 2 ZKR podať návrh na vyhlásenie konkurzu zbavil. Ešte v podaní doručenom predchádzajúcemu správcovi JUDr. Vladimírovi Kotusovi dňa 4.7.2017 žalovaný popísal, že koncom roka 2016 začali zhromažďovať podklady pre právneho zástupcu a ekonómku za účelom zistenia, či je spoločnosť v úpadku vo forme predĺženia, avšak skôr ako došlo k prijatiu týchto záverov podali veritelia návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti. Žalovaný uviedol, že nedisponuje účtovníctvom úpadcu, nemá k dispozícii žiadne zmluvy úpadcu, nemá žiadny likvidný majetok, čo konštatoval aj konkurzný súd vo svojom uznesení o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka.

3.1. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že chýba účtovníctvo úpadcu, pričom povinnosti zabezpečiť riadne vedenie predpísanej evidencie a účtovníctva sa konatelia nemohli zbaviť ani po potvrdení reštrukturalizačného plánu súdom, ktorým bol súčasne ustanovený JUDr. Lukáč za dozorného správcu spoločnosti, nakoľko zo žiadneho ust. ZKR dozornému správcovi nevyplýva jeho povinnosť viesť účtovníctvo danej spoločnosti, ani povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka - danej spoločnosti (povinnosti dozorného správcu upravuje ust. § 164 ZKR).

3.2. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že na to, aby sa žalovaný zbavil povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZKR, bol povinný súdu osvedčiť, že a) konal s odbornou starostlivosťou, najmä ak pre nedostatok súčinnosti tých, s ktorými koná spoločne, nemohol túto povinnosť splniť, pričom bez zbytočného odkladu, ako sa dozvedel alebo mohol dozvedieť o predĺžení, uložil do zbierky listín oznámenie, že dlžník je v predĺžení, b) ako člen štatutárneho orgánu bol ustanovený počas úpadku za účelom jeho prekonania a návrh na vyhlásenie konkurzu podal bez zbytočného odkladu po tom, ako pri konaní s odbornou starostlivosťou zistil, že prijaté opatrenia nebudú viesť k jeho prekonaniu, c) v lehote podľa § 11 ods. 2 poveril správcu vypracovaním reštrukturalizačného posudku a podal návrh na povolenie reštrukturalizácie, na základe ktorého súd povolil reštrukturalizáciu (v zmysle ust. § 74a ods. 5 ZKR). ZKR ukladá štatutárnemu orgánu spoločnosti povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom predĺžení. Z účtovníctva danej spoločnosti by bolo následne nepochybné, či táto spoločnosť bola v predĺžení, alebo nie. Z výsluchu svedka (dozorného správcu spoločnosti J.P. Stav, spol. s r. o.) JUDr. Lukáča súdu vyplynulo, že v septembri roku 2015 tento zaznamenal poslednú komunikáciu so štatutárnymi zástupcami danej spoločnosti. S poukazom na obsah dôkazov týkajúcich sa tvrdení žalovaného o zničení účtovných dokladov ich zaplavením dňa 18.2.2017 a následného tvrdenia o strate USB kľúča s účtovníctvom pri sťahovaní (z Úradného záznamu zo dňa 24.5.2018 v konaní 31K/66/2016) mal súd nepochybné za to, že nimi žalovaný v žiadnom prípade nepreukázal objektívne skutočnosti, pre ktoré bez jeho zavinenia účtovníctvo chýba, účtovné doklady bol totiž povinný predložiť aj do Zbierky listín podľa § 9 ods. 2 zák. č. 530/2003 Z. z., o obchodnom registri (ďalej aj „ZoOR“).

3.3. Súd prvej inštancie označil tvrdenia žalovaného a dôkazy ním predložené (listiny a oznámenie obce

Utekáč, rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 22.9.2011 č. 550-6000/2011-ON/196, rozsudok Krajského súdu v Bratislave 3S/213/2011-171 zo dňa 10.7.2018) bez možnosti ich porovnania s účtovníctvom úpadcu, ako i domnienky žalovaného, prípadne svedka JUDr. Lukáča, týkajúce sa možnosti naštartovania spoločnosti na základe realizácie zákazky, týkajúcej sa obce Utekáč, za nedostatočné na osvojenie si záveru o existencii liberačných dôvodov na strane žalovaného v zmysle ust. § 74a ods. 4 ZKR. Súd prvej inštancie prisvedčil tvrdeniu žalobcu odvolávajúcemu sa na komentár k Zákonu o konkurze a reštrukturalizácii, druhé doplnené a prepracované vydanie, vydavateľstvo Wolter Kluwer, r. 2016 od Branislava Pospíšila, Jaroslava Maceka, Martina Maliara a Vladimíra Kittu, že „v prípade keď účtovníctvo chýba, je potrebné rozložiť dôkazné bremeno medzi účastníkov konania tak, že povinným na preukázanie tej okolnosti, že v čase vykonávania funkcie mu nevznikla povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu, je v zásade ten, voči ktorému sa zodpovednosť uplatňuje (obrátené dôkazné bremeno)“. Žalovaný podľa záverov súdu prvej inštancie v konaní neuviedol žiadne skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, na základe ktorých by sa zbavil svojej zodpovednosti v zmysle ust. § 74a ods. 5 ZKR, za irelevantné označil okresný súd aj tvrdenie o existencii liberačného dôvodu zo strany žalovaného vo vzťahu k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu.

3.4. Na základe uvedených skutočností dospel okresný súd k záveru, že predmetný návrh na uloženie pokuty v zmysle ust. § 74a ZKR bol preto podaný žalobcom dôvodne, z ktorého dôvodu súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť do všeobecnej podstaty úpadcu zmluvnú pokutu vo výške 12.500 Eur a priznal plne úspešnému žalobcovi aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) ako súd odvolací, rozsudkom zo dňa 27.8.2020, č. k. 3CoKR/15/2019-236, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie s odôvodnením, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. S poukazom na ust. § 164 ods. 1 až 4 ZKR, z ktorého vyplývajú povinnosti dozorného správcu a ktoré bezprostredne súvisia s plnením reštrukturalizačného plánu, odvolací súd uviedol, že dozorný správca tak ako to uviedol sám odvolateľ v odvolaní, dohliada nad činnosťou dlžníka, avšak povinnosťou štatutárneho orgánu dlžníka je sledovať vývoj finančnej situácie dlžníka, ako aj stav majetku a záväzkov, a tieto povinnosti nemôže prenášať štatutárny orgán dlžníka na dozorného správcu.

5.1. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že žalovaný v odvolaní zopakoval skutočnosti, ktoré už boli predmetom dokazovania na súde prvej inštancie a ktoré súviseli s ozdravením spoločnosti, a to najmä, že žalovaný zabezpečil účasť dlžníka na verejnej súťaži s predmetom obstarávania priemyselného parku v Obci K.. Návrh žalovaného na pripojenie reštrukturalizačného spisu vedeného na dlžníka, považoval odvolací súd za nedôvodný. Sám žalovaný uviedol, že z tohto spisu mal súd zistiť, či dozorný správca vykonával dozor riadne zákonným spôsobom a či poskytoval súdu a veriteľskému výboru správy o plnení plánu, táto skutočnosť však podľa odvolacieho súdu nesúvisí s účtovníctvom úpadcu a žalovaný by sa týmto úkonom nezabavil zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu. V odvolaní sám žalovaný potvrdil, že mal vedomosti o úpadku dlžníka, sústavne sledoval preto vývoj stavu majetku a záväzkov dlžníka a snažil sa o vyriešenie finančnej situácie za účelom prekonania úpadku. Odvolací súd uviedol, že v zmysle ust. 3 ZKR úpadok je stav, kedy sa dlžník dostane do platobnej neschopnosti alebo sa stane predĺženým. Platobne neschopný je vtedy, ak nebol schopný splatiť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky. Predĺžený je dlžník vtedy, ak vedie účtovníctvo a hodnota jeho záväzkov prevyšuje hodnotu jeho majetku a má aspoň jedného veriteľa.

5.2. Odvolací súd v súvislosti s vyššie uvedeným vysvetlil, že zákonodarca v záujme predchádzania tvrdošti zákona umožnil liberáciu povinných osôb v zákonom presne určených prípadoch. Osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas, v mene dlžníka, sa zbaví zodpovednosti za škodu, ak preukáže, že sú tu skutočnosti podľa § 74a ods. 5 ZKR, t.j. že preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou, najmä ak pre nedostatok súčinnosti tých, s ktorými konala spoločne, nemohla túto povinnosť splniť, pričom bez zbytočného odkladu ako sa dozvedela alebo mohla dozvedieť o predĺžení, uložila do Zbierky listín oznámenie, že dlžník je v predĺžení alebo ako člen štatutárneho orgánu bola ustanovená počas úpadku za účelom jeho prekonania a návrh na vyhlásenie konkurzu podala bez

zbytočného odkladu potom, ako pri konaní s odbornou starostlivosťou zistila, že prijaté opatrenia nebudú viesť k jeho prekonaniu.

5.3. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že dlžník splňal všetky podmienky na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V roku 2016 bol platobne neschopný a mal dvoch veriteľov, ktorí aj podali návrh na vyhlásenie konkurzu potom, čo dlžník prestal plniť reštrukturalizačný plán už v roku 2015. Súčasne bol dlžník aj predĺžený, keďže nemal likvidný majetok, viedol účtovníctvo a z tohto mu bolo zrejmé, že hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu majetku. Keďže napriek všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam žalovaný návrh na vyhlásenie konkurzu nepodal a tvrdenia uvádzané žalovaným v priebehu konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolaní ho nezabavili zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu riadne a včas, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

6. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

6.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť žalovaný odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ C.s.p., dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keď tento podľa dovolateľa nedostatočne odôvodnil, z akého dôvodu neuznal námietky žalovaného, že dozorný správca si počas plnenia plánu náležitým spôsobom neplnil povinnosti, ktoré mu ukladá ust. § 164 ods. 1 až 4. ZKR, náležite nevyhodnotil vo vzťahu k žalovanému tú skutočnosť, že v roku 2016 nedošlo zo strany dozorného správcu k bezodkladnému informovaniu žalovaného o podstatných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na úspešné splnenie plánu (§ 164 ods. 1 písm. c/ ZKR) a nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu v bode 12. odôvodnenia jeho rozhodnutia, nakoľko záver v ňom uvedený podľa dovolateľa zohľadňuje len jednostranné vyhodnotenie v neprospech žalovaného a nezohľadňuje porušovanie povinností dozorného správcu.

6.2. Žalovaný považuje za nepreskúmateľné rozhodnutie odvolacieho súdu i v časti, kedy návrh žalovaného na predloženie reštrukturalizačného spisu vyhodnotil tak, že tento nesúvisí s účtovníctvom úpadcu tvrdiac, že odvolací súd týmto svojím postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.3. Dovolateľ vytýka súdom oboch inštancií, že vo svojich rozhodnutiach dostatočne neodôvodnili, prečo neprihliadli na liberačný dôvod, ktorý uvádzal žalovaný už počas konania, a síce, že konal s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 74a ods. 5 písm. a/ a c/ ZKR.

6.4. Žalovaný taktiež nesúhlasí s vyhodnotením dôkaznej situácie zo strany súdov oboch inštancií. Poukázal na skutočnosť, že súd sa štruktúrou záväzkov a majetkom úpadcu nezaoberal, pretože nemal k dispozícii účtovníctvo. Dovolateľ je toho názoru, že bolo povinnosťou žalobcu poskytnúť súdu dôkazy preukazujúce predĺženie dlžníka a teda predložiť súdu znalecký posudok (§ 3 ods. 3 ZKR), čo tento neurobil, a preto súd podľa žalovaného nemal vychádzať len z tvrdenia žalobcu, že nemal k dispozícii účtovníctvo, a podľa žalovaného nesprávne určiť, že to bol žalovaný, ktorý mal preukázať, že v čase vykonávania funkcie mu nevznikla povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu. I v tejto časti označil dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnené.

6.5. Dovolateľ ďalej vytýka odvolaciemu súdu, že náležite nevyhodnotil výpoveď svedka D.. A. o ekonomickom stave úpadcu, ktorý bol taktiež presvedčený, že dlžník je schopný ďalšieho fungovania a aj tento dôkaz podľa žalovaného svedčí o tom, že žalovaný nemal povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu a je toho názoru, že počas konania osvedčil, že konal s odbornou starostlivosťou a naplnil

liberačný dôvod v zmysle ust. § 74 a ods. 5 ZKR a súd ho nemal zaviazat' k zaplateniu zmluvnej pokuty.

6.6. V zmysle vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 27.8.2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného uviedol, že procesným postupom súdov oboch inštancií nebolo znemožnené žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Opakovane zdôraznil, že skutočnosť, či si dozorný správca riadne plnil svoje povinnosti alebo tieto porušil, nemá vplyv na povinnosť štatutárneho orgánu spoločnosti sledovať vývoj jej finančnej situácie, ako aj zbavenie zodpovednosti štatutárneho orgánu za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti v prípade zistenia jej úpadku vo forme predĺženia (ust. § 11 ods. 2 ZKR a § 74a ZKR). Žalobca ďalej uviedol, že žalovaný počas celého konkurzu neposkytuje správcovi súčinnosť, najmä nechce správcovi vydať účtovníctvo úpadcu, pričom je podľa žalobcu dôvodné predpokladať, že ním disponuje (pravidelne podával daňové priznanie k DPH, až počas konania uviedol dôvody absencie účtovníctva, ktoré nekorešpondujú s tým, čo uviedol správcovi). Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného v celom rozsahu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

13. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. Namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keď tento podľa dovolateľa

nedostatočne odôvodnil, z akého dôvodu neuznal námietky žalovaného, že dozorný správca si počas plnenia plánu náležitým spôsobom neplnil povinnosti, ktoré mu ukladá ust. § 164 ods. 1 až 4. ZKR, ktoré by mohli mať vplyv na úspešné splnenie plánu (§ 164 ods. 1 písm. c/ ZKR). Nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu v bode 12. odôvodnenia jeho rozhodnutia, nakoľko záver v ňom uvedený podľa dovolateľa zohľadňuje len jednostranné vyhodnotenie v neprospech žalovaného a nezohľadňuje porušovanie povinností dozorného správcu.

13.1. Žalovaný považuje za nepreskúmateľné rozhodnutie odvolacieho súdu i v časti, kedy súd návrh žalovaného na predloženie reštrukturalizačného spisu vyhodnotil tak, že tento nesúvisí s účtovníctvom úpadcu tvrdiac, že odvolací súd týmto svojím postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.2. Dovolateľ vytýka súdom oboch inštancií, že vo svojich rozhodnutiach dostatočne neodôvodnili, prečo neprihliadli na liberačný dôvod, ktorý uvádzal žalovaný už počas konania, a síce, že konal s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 74a ods. 5 písm. a/ a c/ ZKR.

13.3. Žalovaný nesúhlasí ani s vyhodnotením dôkaznej situácie zo strany súdov oboch inštancií a poukázal na skutočnosť, že súd sa štruktúrou záväzkov a majetkom úpadcu nezaoberal, pretože nemal k dispozícii účtovníctvo. Dovolateľ je toho názoru, že bolo povinnosťou žalobcu poskytnúť súdu dôkazy preukazujúce predĺženie dlžníka a teda predložiť súdu znalecký posudok (§ 3 ods. 3 ZKR), čo tento neurobil. I v tejto časti označil dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnené.

14. Relevantné znaky, charakterizujúce procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p., zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

15. K podľa dovolateľa nepresvedčivému odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré nedalo dostatočne presvedčivú a jasnú odpoveď na všetky podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, dovolací súd uvádza nasledovné:

16. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*, *Hiro Balani v. Španielsko*, *Georgiadis v. Grécko*, *Higgins v. Francúzsko*).

16.1. Je potrebné mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p.

Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhoval, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil.

16.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd v úvode nesúhlasí s tvrdením dovolateľa o zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie), keď tento podľa žalovaného nedostatočne odôvodnil, z akého dôvodu neuznal námietky žalovaného, že dozorný správca si počas plnenia plánu náležitým spôsobom neplnil povinnosti, ktoré mu ukladá ust. § 164 ods. 1 až 4. ZKR. Dovolací súd uvádza, že tak okresný ako i krajský súd v odôvodneniach svojich rozsudkov dostatočne ozrejmili svoj záver, že povinnosti dozorného správcu sú upravené ustanovením § 164 ZKR, z ktorého okrem iného vyplýva, že dozorný správca dohliada nad činnosťou dlžníka, avšak je to štatutárny orgán dlžníka, ktorého povinnosťou je sledovať vývoj finančnej situácie dlžníka, stav jeho majetku a záväzkov, a túto povinnosť nemôže štatutárny orgán prenášať na dozorného správcu. Je dôležité rozlišovať medzi povinnosťou štatutárneho orgánu sledovať vývoj obchodnej a finančnej situácie spoločnosti a tento s odbornou starostlivosťou priebežne vyhodnocovať a v prípade zistenia úpadku spoločnosti vo forme predĺženia podať návrh na vyhlásenie konkurzu a povinnosťou, resp. úlohou dozorného správcu dohliadať na plnenie reštrukturalizačného plánu dlžníka. Súdu prvej inštancie z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že chýba účtovníctvo úpadcu, pričom riadne vedenie predpísanej evidencie a účtovníctva je povinnosťou konateľov spoločnosti, ktorej povinnosti sa nemohli zbaviť ani potom, čo po potvrdení reštrukturalizačného plánu súdom bol v reštrukturalizačnom konaní ustanovený JUDr. Lukáč za dozorného správcu spoločnosti. Účtovné doklady je štatutárny orgán spoločnosti povinný predložiť aj do Zbierky listín podľa ZoOR. Súdy oboch inštancií správne uviedli, že zo žiadneho ustanovenia ZKR dozornému správcovi nevyplýva jeho povinnosť viesť účtovníctvo danej spoločnosti, ani povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka.

17.1. Ako nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku dovolateľa, ktorou vytyka súdom oboch inštancií, že nevysvetlili, prečo neprihliadli na liberačný dôvod, ktorý uvádzal žalovaný už počas konania, a síce, že konal s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 74a ods. 5 písm. a/ a c/ ZKR. Súd prvej inštancie a s ním v zhode i odvolací súd po citácii ustanovenia § 74a ods. 5 ZKR upravujúceho liberačné dôvody náležite zdôvodnili, že žalovaným v konaní prednesené tvrdenia, ako i dôkazy ním predložené (špecifikované v bodoch 15. až 19. odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu) sú bez možnosti ich porovnania s účtovníctvom úpadcu nedostatočné na osvojenie si záveru o existencii liberačných dôvodov na strane žalovaného a rovnako za irelevantné súd označil aj tvrdenie žalovaného o existencii liberačného dôvodu vo vzťahu k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že je potrebné mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Z rozhodnutí súdov oboch inštancií vyplýva, a teda dostatočne odôvodnili, prečo mali jednoznačne za preukázané, že dlžník spĺňal všetky podmienky na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 3 ZKR. V roku 2016 bol platobne neschopný a mal dvoch veriteľov, ktorí podali návrh na vyhlásenie konkurzu potom, čo dlžník prestal plniť reštrukturalizačný plán už v roku 2015. Z rozhodnutí vyplýva, že dlžník bol súčasne predĺžený, keďže nemal likvidný majetok, viedol účtovníctvo, z čoho bolo zrejmé, že hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu majetku dlžníka.

17.2. Pokiaľ dovolateľ tvrdí nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie v časti, kedy súd návrh žalovaného na predloženie reštrukturalizačného spisu vyhodnotil tak, že

tento nesúvisí s účtovníctvom úpadcu, tvrdiac, že odvolací súd týmto svojím postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd ani túto námietku nepovažuje za dôvodnú. Odvolací súd dostatočne zdôvodnil svoj záver, prečo považoval návrh na pripojenie reštrukturalizačného spisu vedeného na dlžníka za nedôvodný. Sám žalovaný uviedol, že z predmetného spisu mal súd zistiť, či dozorný správca vykonával dozor riadne zákonným spôsobom a či poskytoval súdu a veriteľskému výboru správy o plnení plánu, pričom túto skutočnosť odvolací súd označil za nesúvisiacu s účtovníctvom úpadcu a správne uviedol, že žalovaný by sa týmto úkonom nezbavil zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, a to s akcentom na skutočnosť, že sám žalovaný v odvolaní s tvrdením o sledovaní vývoja stavu majetku a záväzkov dlžníka, taktiež uviedol, že mal vedomosti o úpadku dlžníka. Dovolací súd v tejto súvislosti navyše zdôrazňuje, že ani samotný dovolateľ neuviedol, akým vyššie uvedeným spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces tvrdením v tejto časti nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že „prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech.“ Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

17.3. Žalovaný za nepreskúmateľný označil záver súdov nesúhlasiac s ich vyhodnotením dôkaznej situácie, tvrdiac, že bolo povinnosťou žalobcu poskytnúť súdu dôkazy preukazujúce predĺženie dlžníka a teda predložiť súdu znalecký posudok (§ 3 ods. 3 ZKR). Súd podľa žalovaného nemal vychádzať len z vyjadrenia žalobcu, že nemal k dispozícii účtovníctvo, a podľa dovolateľa nesprávne určiť, že to bol žalovaný, ktorý mal preukázať, že v čase vykonávania funkcie mu nevznikla povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu, pričom tento svoj postup súdy oboch inštancií nedostatočne zdôvodnili. Dovolací súd uvádza, že ani s touto námietkou dovolateľa nie je možné sa stotožniť. Z rozhodnutia okresného súdu (v bode 40. odôvodnenia rozsudku) citujúceho z odbornej literatúry, v zmysle ktorej „v prípade keď účtovníctvo chýba, je potrebné rozložiť dôkazné bremeno medzi účastníkov konania tak, že povinným na preukázanie tej okolnosti, že v čase vykonávania funkcie mu nevznikla povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu, je v zásade ten, voči ktorému sa zodpovednosť uplatňuje (obrátené dôkazné bremeno)“, jednoznačne vyplýva záver, prečo súd uzavrel, že to bol žalovaný, ktorý mal v konaní uviesť, avšak neuviedol, skutočnosti a predložiť relevantné dôkazy, na základe ktorých by sa zbavil svojej zodpovednosti v zmysle ust. § 74a ods. 5 ZKR.

18. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je aj dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov, konkr. výpovede svedka D.. A. o ekonomickom stave úpadcu, ktorým súdy oboch inštancií následne dospeli k podľa ním nesprávnym skutkovým zisteniam a ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., nezakladá.

18.1. Dovolací súd pripomína, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04). Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži ani na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“).

19. Najvyšší súd považuje za podstatné pripomenúť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo

strany sporu dožadovať sa toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá strana.

20. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené a po preskúmaní veci dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je nepreskúmateľné, ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia a konanie pred odvolacím súdom tak v rozhodovanej veci nebolo postihnuté tvrdenou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

21. Žalovaný v úvode svojho dovolania uviedol i dôvod jeho prípustnosti v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., avšak bez akejkoľvek relevantnej argumentácie.

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ust. § 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ust. § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 421 C. s. p., v spojení s ust. § 432 ods. 1, 2 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

23. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 C. s. p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

24. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p., možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 C. s. p.). Žalovaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až 435 C. s. p., dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia. Vo vzťahu k dovolaniu, ktorého prípustnosť žalovaný odvodzuje od ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., neuviedol dovolateľ žiadnu argumentáciu, naprieč celým obsahom dovolania (§ 124 ods. 1 C.s.p.) je zreteľná iba námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, zakladajúca žalovaným tvrdenú prípustnosť jeho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. Samotná nespokojnosť so závermi rozhodnutia súdu, či polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako dovolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 C. s. p. (vid sp. zn. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

25. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalovaného podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p., ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ a f/ C. s. p., odmietol.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s ust. § 255 ods. 1 C. s. p.

27. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.